

Det är kvinnornas tur!

Ökade satsningar på kvinnosjukvård och kvinnors hälsa

- Att varje kvinna ska ha en trygg graviditet och förlossning
- Att eftervård efter förlossning förbättras
- Att kvinnor får hjälp vid förlossningsdepression och dåligt mående
- Att det inrättas fler gynekologer och större valfrihet inom kvinnosjukvården
- Att kvinnosjukdomar tas på allvar
- Att det sker informationsinsatser i vården
- Att forskning på kvinnliga sjukdomar utökas
- Att väntetiden för provsvar förkortas

Trygg graviditet och förlossning

Trygg förlossning och eftervård borde vara en självklarhet och sjukdomar som enbart drabbar kvinnor ska ha lika hög prioritet som andra sjukdomar. När barnmorskor går på knäna och kvinnor avvisas på grund av platsbrist ökar oron och risken för förlossningsskador. Sjukdomar som enbart drabbar kvinnor klassas inte som folksjukdomar, trots att en del av dessa sjukdomar drabbar hundratusentals kvinnor.

Det behövs en förstärkt vårdkedja från graviditeten genom förlossningen till efterkontroller. Förlossningsvård och reproduktiv hälsa är en livsviktig del av livet. Varje födande kvinna med partner har rätt till en trygg och säker graviditet och förlossning. Barnmorskorna i Östergötland behöver bli fler, så att arbetsförhållandena blir bättre och för att risken för stress och platsbrist inte ska skapa otrygghet.

Bättre eftervård efter förlossning

Kvinnor i Sverige på 2020-talet lider i onödan av outhärliga och felbehandlade förlossningsskador och så vill vi förstås inte ha det. Bristningar som inte läker är skador och skador ska åtgärdas. Trots att det handlar om smärtor, läckage, problem att sitta, ha sex eller att lyfta sina barn är det fortfarande omgärdat av attityder som pinsamhet, skam och tabu som försvårar upptäckt och åtgärd.

Efter förlossningen sker efterkontroll, men fokus ligger då ofta på barnet och på att allt brukar bli bra med lite tid. Svårigheten ligger i att besvären ofta definieras som "icke-medicinska", men det som inte läker är skador som ska åtgärdas. Fler efterbesök fångar upp de som behöver åtgärd. Det krävs också nya standardiserade riktlinjer och ökade krav på kontinuerlig fortbildning av personal, så alla kvinnor får samma

rätt till åtgärd.

Hjälp vid förlossningsdepression och dåligt mående

Det är 20 gånger vanligare att kvinnor drabbas av mental ohälsa just efter graviditet än någon annan gång i livet. Vården måste bli bättre på att förutspå och fånga upp den skörheten. Den som mår bra under graviditeten men som tidigare i livet upplevt ångest, depression eller traumatiska upplevelser har en ökad risk att drabbas, enligt forskningen. Det är en värdefull kunskap som behöver användas förebyggande. Det är inte bara barnen som behöver omsorg. Mammorna måste också må bra.

Det finns god behandling för den som drabbas av förlossningsdepression eller annan psykisk ohälsa, men det behövs mer kunskap om post partum-psykiatriska diagnoser både på vårdcentraler och inom psykiatrivården så att förståelsen ökar och att insatser snabbt kan sättas in.

Fler gynekologer och valfrihet inom kvinnosjukvården

Det råder brist på specialister inom kvinnosjukvård och tillgängligheten till gynekologer behöver förbättras. Vi i Liberalerna vill ha vårdval inom gynekologi. Då kommer både valfriheten och tillgängligheten att öka eftersom det möjliggör för privata alternativ att etablera sig och utvecklas.

Ta kvinnosjukdomar på allvar

Endometriosis, vad är det? Eftersom ungefär 10 procent av alla kvinnor lider av denna besvärliga sjukdom borde den vara allmänt känd och lika väl beforskad. Endometriosis ger svåra smärtor vid mens och många både kräks och svimmar, men utredning och diagnos tar ofta många år.

Informationsinsatser i vården

Kvinnors underliv och sexualitet dras fortfarande med okunskap och tabun. Kvinnor kan ha besvär tiotals år innan en diagnos ställs, och upplever att de får kämpa för bli tagna på allvar. Det vill vi Liberaler ändra på. Det behövs ökad kännedom om kvinnorelaterade problem och sjukdomar i sjukvården generellt.

Utökad forskning på kvinnors sjukdomar

Det saknas fortfarande till stor del kunskap och effektiv behandling av kvinnorelaterade sjukdomar. Det behövs därför utökad forskning på kvinnosjukdomar.

Förkorta väntetiden på provsvar

Liberalerna vill se insatser för att minska onödiga ledtider i väntan på provsvar om eventuell cancer. Det råder idag alltför långa väntetider som både skapar oro och risk för att en eventuell behandling fördröjs.